

ADI: SOYADI SINIFI-NO:	2022-2023 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI ATATÜRK ORTAOKULU 8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 1. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI	PUAN
------------------------------	--	------

Aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle doldurunuz.

Manastır - Çok uluslu - Batıcılık – Sömürgecilik - Türkçülük - hammadde ihtiyacı - İslamcılık- Düyunu Umumiye –
Osmanlılık - Meşrutiyet
10 * 2 = 20 PUAN

1	Bir devletin, kendi sınırları dışındaki topraklarda egemenlik kurması, o toprakların yeraltı ve yer üstü kaynaklarına sahip olarak ekonomik ve siyasi çıkarlar elde etmesine denir.
2	, Osmanlı Devleti’ni oluşturan bütün milletleri bir arada tutup Osmanlılık duygusuna sahip bir Osmanlı toplumu oluşturmayı ve azınlık isyanlarını önlemeyi amaçlayan fikir akımıdır.
3	Fransız İhtilali Osmanlı Devleti gibi imparatorluklarda azınlık isyanlarına neden olmuştur.
4	Avrupalı devletler, Osmanlı Devletinden alacaklarını tahsil etmek için Teşkilatını kurmuşlar ve Osmanlı Devletinin gelir kaynaklarına el koymuşlardır.
5	Bu akımı savunanlar Padişah II. Abdülhamit, Mehmet Akif Ersoy ve Sait Halim Paşa’dır. Tüm Müslümanları halifenin etrafında toplamayı amaçlayan bu fikir akımıtır.
6	Sanayi İnkılabı ile ortaya çıkmış, pazar arayışı ve sömürgecilik yarışı hızlanmıştır.
7	, Milliyetçilik isyanlarına tepki olarak doğmuştur. Yusuf Akçura, Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp en önemli savunucularıdır.
8	, monarşi (krallık/padişahlık) ile yönetilen ülkelerde hükümdarın başkanlığı altında kurulan meclis yönetimine dayanan hükümet biçimidir.
9	Mustafa Kemal’in lise eğitimi aldığı ve düşünce hayatının şekillendiği kent’dır.
10	Osmanlı Devletinin tüm kurumları ve yaşam biçimiyle modern bir devlet olmakla yıkılmaktan kurtulacağını savunan fikir akımıtır.

Aşağıda verilen açıklamaların ve bilgilerin karşısına ilgili olduğu ifadeyi yazınız.

[diplomasi – Trablusgarp – milliyetçilik – Askeri Rüştiye – 31 Mart – Harp Akademisi – Vatan ve Hürriyet –
Askeri İdadi – Ziya Gökalp – Şemsi Efendi]
10 * 2 = 20 PUAN

	Açıklama ve bilgi	İlgili olduğu ifade
1	Fransız İhtilali ile ortaya çıkan ve azınlık isyanlarının yaşanmasına neden olan düşüncedir.	
2	Mustafa’nın babasının isteği üzerine gittiği, yeni açılan ve modern yöntemlerle eğitim yapan okuldur.	
3	Mustafa Kemal’in ilk görev yeri olan Şam’da kurduğu cemiyettir.	
4	Askerliğe adım attığı ilk okuldur. Bu okulda zekâsı ve üstün yetenekleriyle öğretmenlerinin sevgisini kazandı.	
5	Meşrutiyet yönetimini korumak için Hareket Ordusu kurmay başkanı olarak İstanbul’a geldiği olaydır.	
6	Bu okulda yerli ve yabancı yazarların eserlerini okumuş, milliyetçilik, eşitlik, özgürlük gibi kavramlarla tanışmıştır.	
7	Mustafa Kemal’in “fikirlerimin babası” olarak nitelendirdiği, Türkçülük ve milliyetçilik, gibi konularda fikirleriyle Mustafa Kemal’in etkileyen yazardır.	
8	İtalyanlarla mücadele etmek için gönüllü olarak gittiği ve ilk askeri başarısını kazandığı savaştır.	
9	Osmanlı Devletinin başkentinde yer alan bu okulda okurken, ülkenin içinde bulunduğu siyasi durum ile yakından ilgilenmiş ve kurmay yüzbaşı olarak mezun olmuştur.	
10	Mustafa Kemal’in, Sofya askeri ataşeliği görevinde Avrupa devletlerinin temsilcileriyle görüşmeleri yapması ve fikirlerini paylaşmasının kendisine kazandırdığı tecrübedir.	

1. Ziya Gökalp, Yusuf Akçura, Gaspıralı İsmail ve Mehmet Emin Yurdakul gibi aydınların savunduğu fikir akımına göre Osmanlı Devleti dili, soyu ve ülküsü bir olan topluma dayanarak ayakta kalabilirdi.

Paragrafta bahsedilen fikir akımı hangisidir?

- A) Osmanlıcılık
- B) İslamcılık
- C) Türkçülük
- D) Batıcılık

2. I. Dünya Savaşı öncesi dünyayı etkileyen iki önemli olay vardı. Bunlardan ilki Fransız İhtilali, diğeri ise Sanayi İnkılabıdır. Fransız İhtilali'nin yaydığı fikri, Osmanlı Devleti gibi imparatorlukları olumsuz etkilemiştir.

Noktalı bölüme hangi ifadenin getirilmesi uygun olur?

- A) Özgürlük
- B) Adalet
- C) Sömürgecilik
- D) Milliyetçilik

3. İtalya Trablusgarp'ı işgal edince, Osmanlı Devleti Mısır, İngiliz işgali altında olduğu için karadan, donanması yetersiz olduğu için de denizden Trablusgarp'a yardım gönderemedi. Aralarında Mustafa Kemal'in de bulunduğu genç subaylar, gönüllü olarak bölgeye giderek yerli halkı örgütleyerek İtalyanlara karşı büyük bir direniş başlattılar.

Paragrafta Mustafa Kemal'in hangi kişilik özellikleri üzerinde durulmuştur?

- A) Vatanseverlik – İleri Görüşlülük
- B) Kararlılık – Çok Yönlülük
- C) Teşkilatçılık – Kararlılık
- D) Vatanseverlik- Teşkilatçılık

4. Mustafa Kemal askerî idadide eğitim almak için bu şehre gelmişti. Okul yıllarında, vatan ve hürriyet duygularını ön planda tutan Namık Kemal ve Mehmet Emin Yurdakul'u eserleriyle tanıdı. Ayrıca Fransız düşünürlerin eserlerini de okuyarak arkadaşlarıyla birlikte oturumlar düzenledi.

Mustafa Kemal'in fikir hayatının gelişmesinde etkili olan bu gelişmeler aşağıdaki şehirlerden hangisinde yaşanmıştır?

- A) Üsküp
- B) Manastır
- C) Selanik
- D) İstanbul

5. J. J. Rousseau'nun "Toplum Sözleşmesi" adlı eserinde Mustafa Kemal Atatürk tarafından altı çizilmiş olan şu satırlar yer alıyordu; "Egemenlik hiçbir şekilde bırakılamaz ve devredilemez. Egemenlik halkın iradesini içerir."

Verilen bilgiye dayanarak Mustafa Kemal'in J.J. Rousseau'dan hangi alanda etkilendiği söylenebilir?

- A) Siyasî
- B) İktisadî
- C) Sosyal
- D) Kültürel

6. II. Meşrutiyetin ilanı üzerine, meşrutiyet karşıtları tarafından İstanbul'da bir ayaklanma başlatıldı. 31 Mart Vakası diye tarihe geçen bu olay üzerine, İttihat ve Terakki üyesi subaylar Selanik'te "Hareket Ordusu" adında bir ordu hazırladı. Kurmay Başkanlığını Mustafa Kemal'in yaptığı bu ordu İstanbul'a gelerek isyanı bastırdı.

Verilen bilgilere bakılarak aşağıdaki ifadelerin hangisi söylenebilir?

- A) Meşrutiyet yönetimi toplumun her kesimi tarafından kabul görmüştür.
- B) İttihat ve Terakki Cemiyeti ülkenin yönetim şeklini değiştirmiştir.
- C) Hareket Ordusu Osmanlı yönetimi tarafından kurulmuştur.
- D) Mustafa Kemal halkın yönetime katılmasından yanadır.

7. Aşağıdakilerden hangisi Mustafa Kemal'in lider olarak benimsenmesinde etkili olan olaylara örnek olarak gösterilemez?

- A) Harp okulunda çıkarılan okul gazetesinin yönetim kurulunda yer alması
- B) Matematik dersinde danışman öğrenci olmayı başarması
- C) Şam'da görevli iken Vatan ve Hürriyet cemiyetini kurması
- D) Fransızcasını geliştirmek için Frerler okuluna gitmesi

8. Balkan Savaşlarından sonra Balkanlardaki altı yüz yıllık Türk hâkimiyeti sona ermiştir. Osmanlı Devleti'nin Balkan Savaşlarında küçük Balkan devletlerine yenilmesi devletin itibarını hem içte hem dışta önemli ölçüde azalttı. Kaybedilen Balkan topraklarından da Anadolu'ya büyük bir göç dalgası yaşandı.

Bu parçaya göre aşağıdaki değerlendirmelerden hangisi yapılabilir?

- A) Balkan Savaşları sürecinde Osmanlı Devleti'nin toprak kaybı yaşadığı
- B) Türklerin, Balkan topraklarına doğru göç ettiği
- C) Osmanlı Devleti'nin, batı yönünde sınırlarını genişlettiği
- D) Avrupalı devletlerin, savaşta Osmanlı Devleti'ni desteklediği

9. Harp Akademisinden mezun olan Mustafa Kemal, ilk görev yeri olan Şam'a atandı. Burada Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurdu. Manastır'a atandıktan sonra İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne katıldı. 1913 yılında Sofya askeri ataşesi olarak atandı. Burada Osmanlı'nın Batı karşısında geri kalmasının sebeplerini araştırdı.

Bu metne göre Mustafa Kemal ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İçinde yer aldığı cemiyetlerin kurucusudur.
- B) Ülke sorunlarına karşı duyarlıdır.
- C) Teşkilatçı ve lider bir yapıya sahiptir.
- D) Farklı şehirlerde görev yapmıştır.

10. 19. yüzyılda sanayileşmenin hız kazanması, gelişen ülkelerin hammadde ve Pazar arayışlarını büyük oranda artırmıştır. Bunun sonucu olarak da sömürgecilik yarışı hız kazanmıştır. Bu yarış devletlerarasında rekabeti de beraberinde getirdi.

Bu bilgilerde Birinci Dünya Savaşı'nın hangi alandaki nedenlerinden bahsedilmiştir?

- A) Sosyal B) Askeri
C) Ekonomik D) Siyasi

11. 1914 yılının Haziran ayı sonlarında Saraybosna'yı ziyaret eden Avusturya - Macaristan veliahdı, bir Sırp milliyetçisi tarafından öldürüldü. Bu suikast Birinci Dünya Savaşı'nı başlatan bir kıvılcım oldu ve Avusturya - Macaristan Sırbistan'a savaş ilan etti.

Bu durum Birinci Dünya Savaşı'na yol açan aşağıdaki sebeplerden hangisiyle daha yakından ilgilidir?

- A) Denizlere egemen olma düşüncesi
B) Ham madde arayışı
C) Milliyetçilik akımı
D) Sömürgecilik yarışı

12. Birinci Dünya Savaşı başladığında Osmanlı Devleti'nin kendisini korumak için aldığı önlemlerden hangisi, doğrudan ekonomik baskılardan kurtulmaya yöneliktir?

- A) Tarafsızlığını ilan etmesi
B) Boğazları ulaşımına kapatması
C) Ülke genelinde seferberlik başlatması
D) Kapitülasyonları kaldırdığını duyurması

13. Birinci Dünya Savaşı öncesinde Almanlar, Osmanlı Devleti'nin İttifak Devletleri grubunda yer almasını ve olası bir savaşta Alman orduları ile birlikte mücadele etmelerini istiyorlardı.

Aşağıdakilerden hangisi Almanların bu yolla ulaşmak istediği amaçlardan biri değildir?

- A) Savaş yüklerini hafifletmeye çalışmak
B) İngiltere'nin sömürgelerine giden yolları tehdit edebilmek
C) İzmir ve çevresinin Yunanlılar tarafından işgaline engel olmak
D) Osmanlıların halifelik gücünü kullanarak Müslüman İngiliz sömürgelerini ayaklandırmak

14. Mustafa Kemal, Çanakkale Savaşları'nda askerlerine "Size ben taarruz emretmiyorum. Ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman içinde yerimize başka kuvvetler ve komutanlar geçebilir" emrini vermiştir.

Bu emrin temel hedefi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Emrindeki birliklerin savaş yeteneklerini ölçmek
B) Türk askerinin cesaret ve kahramanlığını tüm dünyaya göstermek
C) Düşman birliklerini durduracak asıl kuvvetler gelene kadar zaman kazanmak
D) Askeri bir zafer elde ederek ordu içerisinde daha büyük sorumluluklar üstlenmek

15.

- Rusya'da Bolşevik İhtilalinin çıkması ve savaştan çekilmesi
- Bulgaristan'ın Birinci Dünya Savaşı'na girmesi
- Savaşın süresinin uzaması

Verilen gelişmeler aşağıdaki cephelerin hangisinde yaşanan mücadelelerin sonucunda ortaya çıkmıştır?

- A) Kafkas Cephesi
B) Çanakkale Cephesi
C) Suriye Cephesi
D) Kanal Cephesi

JOKER SORU

16. Mondros Ateşkes Antlaşması'nın aşağıdaki maddelerinden hangisi Anadolu'nun işgal edilmesi için bir gerekçe oluşturmuştur?

- A) Tüm telsiz, telgraf hatlarının kontrolü; Toros tünelleri ve bütün demiryollarının denetimi İtilaf Devletleri tarafından sağlanacaktır.
B) Sınırların korunması ve iç güvenliğin sağlanması için gerekli askerin dışında Osmanlı ordusu terhis edilecektir.
C) İtilaf Devletleri, güvenliklerini tehdit eden bir durum olursa herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecektir.
D) Boğazlar, açık olacak ve İtilaf Devletlerince işgal edilecektir.

NOT: Her soru 4 puandır.

Süre 40 dakikadır. Başarılar...

Zeki DOĞAN

www.sosyalciniz.net